

Lars Plahn
Tel: 08-698 11 79
lars.plahn
@naturvardsverket.se

BESLUT
2009-12-11 Dnr 411-7613-09, 411-
7319-09, 411-7478-09,
411-7732-09

Idre nya Sameby

Att: Benny Jonsson
Box 123
790 91 Idre

Fäbodbrukarna vid Hålvallen

Att: Pierre Hedlund och Lena Karlsson
Byvägen 22 Östomsjön
790 90 Särna

Jägareförbundet Dalarna

Att: Thomas Björklund
Krontallsv. 10
791 55 Falun

Eftersök och akutgrupp

Att: Thomas Eriksson
Utgårdsvägen 10
790 90 Särna

Boende i området

Att: Håkan Johansson
Att: Fiderbyvägen 28
780 69 Sörsjön

Ansökningar om skydds jakt på varg i Dalarnas län

Beslut

Naturvårdsverket beslutar, med stöd av 21, 23 a, 27 och 33 §§ jaktförordningen (1987:905) samt med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter och undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv, att bevilja tillstånd till skydds jakt på en (1) varg i Dalarnas län inom det område av det s.k. Fulufjällsreviret som anges i bilaga 2.

Naturvårdsverket beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för skyddsjakten. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Beslutet gäller under tiden från och med den 11 december 2009 till och med den 31 december 2009.

Detta beslut gäller utan hinder av att det överklagas.

Villkor

När får jakt bedrivas?

Skyddsjakt är endast tillåten under perioden från och med den 11 december till och med den 31 december 2009. Jakten får endast inledas i samråd med Länsstyrelsen Dalarnas län. Jakten är tillåten från och med den dag Länsstyrelsen anger som startdag för jakten. Startdagen meddelas till jaktledaren. Jakten är tillåten under 14 dagar inräknat den dag jakten startar.

Länsstyrelsen får avbryta jakten inom jaktområdet så att den tillåtna 14-dagarsperioden för jakt delas upp i två eller flera jaktperioder, även om ingen varg har fällts. Länsstyrelsen får därefter starta jakten igen, när det bedöms att det finns bättre förutsättningar för att varg ska fällas

Var får jakt bedrivas?

Jakten får bedrivas på en (1) varg inom det område som avgränsas på kartan enligt bilaga 2.

Jakten får ske på annans mark.

Jaktmetoder och jaktmedel

Den aktuella vargen får sökas med hjälp av motordrivet fordon inom jaktområdet. Det innebär att sökande med hjälp av motordrivet fordon får ske för att fastställa djurets ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att skjuta från motordrivet fordon, förfölja eller genskjuta vargen, för att förhindra vargen att undkomma eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Naturvårdsverket erinrar om bestämmelserna i 14 – 16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt om kravet på ammunition klass 1 för kulgevär vid jakt efter varg.

Vilka får utföra jakten?

Länsstyrelsen Dalarnas län utser jaktledare för jakten. Jaktledaren utser tillsammans med Länsstyrelsen de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Den som jagar med stöd av detta beslut ska ha nyttjanderätt till jakt inom del av det jaktområde som definieras under rubriken ”Var får jakt bedrivas?” i detta beslut.

Jakten ska genomföras i samråd med Länsstyrelsen som även på lämpligt sätt ska följa jaktens genomförande.

Enligt Jägareförbundets allmänna uppdrag som beslutas av jordbruksdepartementet bör Jägareförbundet kunna hjälpa myndigheterna praktiskt i skydds jaktärenden. Länsstyrelsen kan vid behov ta dessa kontakter.

Vilka djur får fällas?

En (1) varg i det så kallade Fulufjällsreviret får fällas. Andra vargar är fredade. Länsstyrelsen bör vara behjälplig med att lokalisera vargarna i syfte att rätt individ blir föremål för jakt.

Anmälan av fälld eller påskjuten varg

Jaktledaren ska omedelbart anmäla till Länsstyrelsen när en varg fällts eller påskjutits. Jaktledaren ska i samband med anmälan informera skytten om dennes skyldigheter och vilka villkor som gäller för förfarande med djuret.

Avlysning

Länsstyrelsen ska omedelbart avlysa jakten om en varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Besiktning av fälld varg

Skytten ska uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens besiktningsman. Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan djuret besiktigats av besiktningsmannen.

Hantering av fälld varg

I enlighet med 33 § jaktförordningen tillfaller det fällda djuret staten och omhändertas av Länsstyrelsen i samråd med polisen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska Anstalt för obduktion. Därefter ska kroppen tillfalla Naturhistoriska riksmuseet.

Länsstyrelsens åtgärder i samband med skyddsjakten

Länsstyrelsen utser en jaktledare. Länsstyrelsen och jaktledaren utser tillsammans de som ska jaga. Länsstyrelsen meddelar när jakten får starta, vilket

ska ske i samråd med jaktledaren. Länsstyrelsen ska även avlysa jakten om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Länsstyrelsen bör vara behjälplig med att lokalisera vargarna i syfte att rätt vargindivid blir föremål för jakt. Länsstyrelsen bör hålla sig uppdaterad om annan vargförekomst i området för att undvika att andra vargar än de tillhörande Fulufjällsreviret ska bli föremål för skyddsjakten.

Länsstyrelsen utser en besiktningsman som besiktigar det fällda djuret. Besiktningsmannen ombesörjer för länsstyrelsens räkning och i samråd med Polismyndigheten omhändertagande av det fällda djuret eller, om djuret endast påskjutits, kontrollerar att eftersök genomförs eller vidtar andra nödvändiga åtgärder.

Länsstyrelsen ska senast inom 30 dagar efter avslutad jakt överlämna en skriftlig rapport till Naturvårdsverket om utfallet av jakten. Rapporten, som också utgör rapporteringsunderlag till EU-kommissionen i enlighet med art- och habitatdirektivets artikel 16.2, ska innehålla uppgifter om djurets kön, samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (fastighet, kommun, koordinater i rikets nät), vem eller vilka som varit jaktledare och hur djuret fällts (jaktmetod). Av rapporten ska även framgå vilka eventuella erfarenheter som vunnits i samband med jakten.

Bakgrund

Jägareförbundet Dalarna har på uppdrag av berörda sakägare ansökt om skydds jakt efter två vargar i norra delen av Malung-Sälens kommun. Området som ansökan hänvisar till omfattar det så kallade Fulufjällsreviret. Sökanden hemställer om skydds jakt utifrån skadebilden i reviret och olägenhetsaspekten för de boende i området.

Pierre Hedlund och Lena Karlsson, fäbodbrukare vid Hållvallens fäbod, har ansökt om skydds jakt på alla vargar i Fulufjällsreviret. Ansökan hänvisar till närgångna vargar som rört sig nära fäboden och byarna Nornäs och Sörsjön. Brukarna är även oroliga för den kommande sommaren och möjligheten till hjälp av hundekipage eftersom det finns ovilja att ha hundar lösa i området.

Håkan Johansson har med stöd av innevånarna i Sörsjön, Nornäs, Tyrinäs, Lövnäs och Horrmund ansökt om skydds jakt på alla vargar som rör sig obehindrat i byarna kring Sörsjön. Ansökan hänvisar till händelser de senaste veckorna med två vargdödade hundar och vargar som rört sig runt bostäderna i byarna vilket har resulterat i oro och rädsla för invånarna.

Thomas Eriksson, ansvarig för eftersök i Särna-Idre Jvk, och Tomas Dahlqvist, områdesansvarig i rovdjursakutgruppen, har ansökt om skydds jakt på varg i Fulufjällsreviret. Ansökan hänvisar till att tätheten av varg i markerna har lett till

att hundägare är tveksamma att använda lösa hundar i eftersök av skadat vilt samt stöta bort eller avliva problembjörnar i områden med varg.

Idre nya Sameby har hemställt om att alla vargar i Fulufjällsreviret tas bort, med motivet att vargstammen i samebyns närområde har ökat. Samebyn gör bedömningen att behovet av reservbetesområdena kommer att behöva nyttjas mer framöver och förekomsten av varg gör att detta blir omöjligt.

Naturvårdsverket har 2009-11-06 begärt yttrande över ansökningarna av Länsstyrelsen Dalarnas län samt Viltskadecenter.

Viltskadecenter föreslår i yttrande 2009-11-16 att Naturvårdsverket avslår ansökan om skydds jakt på två vargar i Fulufjällsreviret. Vidare föreslår Viltskadecenter att Länsstyrelsen bör ha beredskap för att vidta akuta åtgärder i anslutning till vargangrepp på tamdjur i hägnade besättningar eller i frigående besättningar.

Enligt Viltskadecenter bör en vargtelefön finnas i området så länge någon av vargarna har fungerande halsband. Om sådana inte finns kan en varggrupp med representanter från berörda jaktvårdskretsar och Länsstyrelsen i Dalarna bildas i området för att genom en vargtelefön eller liknande kunna sprida aktuell information om vargarnas rörelser (t ex var de senast observerades) i syfte att ge jägare möjlighet att undvika släppa sin hund i de områden där risken för tillfället är som störst.

Beträffande vargförekomsten i området skriver Viltskadecenter att vintern 2005/2006 och vintern 2006/2007 spårades en ensam varg i det område som idag benämns Fulufjällsreviret. Vintern 2007/2008 registrerades ett revirmarkerande par och våren 2008 föddes en valpkull. Vintern 2008/2009 har 6 djur varav ett revirmarkerande par spårats. Våren 2009 har en kull med valpar fötts i reviret.

Båda vargarna är genom forskningens försorg försedda med radiosändare och av skandinaviskt ursprung enligt forskningens DNA-analys (08/09).

När det gäller skador av varg skriver Viltskadecenter 2009-11-16 att i Rovdjursforum finns ett angrepp på får och ett angrepp på hund registrerat de senaste 12 månaderna, inom det område som föreslås som ett område för skydds jakt. Inom Fulufjällsreviret som är det revir som berör det aktuella området finns sammanlagt två angrepp i fårbesättningar (varav en besättning på skogs/fjällbete) och ett angrepp på hund registrerat de senaste 12 månaderna.

Efter att Viltskadecenter inkommit med uppgifterna har ytterligare en hamiltonstövare rivits av varg två mil norr om Sälen den 21 november.

Länsstyrelsen uppger att den 13 juni 2009 dödades och skadades ett stort antal får i en hage norr om Sörsjön. Trettiosex får hade dödats eller skadats och sju får

saknades efter angreppet. Positioner från föräldratikens sändare visade att hon befunnit sig på platsen. Vargen eller vargarna har sannolikt kommit in i hagen som saknade stängsel mot vattnet, genom att simma över vattendraget Fulan. De överlevande fåren flyttades till en annan hage.

Den 30 juni 2009 dödades två får sannolikt av varg vid Hållvallens fåbod. Besiktningen försvårades eftersom endast rester av fåren återstod. Utifrån kadaverhanteringen kunde dock björn uteslutas som skadegörare. En spillning samlades in och även om inte DNA-analysen lyckades, kunde det fastställas att den kom ifrån ett hunddjur. Positioner från föräldratiken i Fulufjällsreviret visar att hon inte var i området för tidpunkten för angreppet.

Den 30 oktober under jakt dödades en blandrashund av varg vid Ejskogsfjället, ca 40 km söder om Sörsjön. Positioner från föräldratiken i Fulufjällsreviret visar att hon uppehållit sig på fallplatsen vid tidpunkten för skadetillfället och i minst 10 timmar efter.

Den 3 november skadades en ryskfläckig stövare av varg vid Upp-Van ca 40 km öster om Sörsjön. Skadorna var så allvarliga att ägaren var tvungen att avliva hunden. Den sändarförsedda tiken var inte på skadeplatsen vid tidpunkten och platsen ligger utanför det området som bedöms ingå i Fulufjällsreviret.

Spårningar i området av Länsstyrelsen visade att det var en ensam varg som kom ifrån väster som angrep hunden.

Tidigare skador

I slutet av september 2007 skadades en hamiltonstövare av varg vid Räsåsätern ca 10 km sydväst om Sörsjön, och i september 2008 dödades en finsk stövare av varg vid Särksjön ca 10 km väster om Sörsjön.

Mellan åren 2002 till och med 2003 registrerades fem angrepp av björn på tamdjursbesättningar i området. Efter 2007 har fyra angrepp av björn på fårbesättningar rapporterats in till Länsstyrelsen.

Förebyggande åtgärder

Länsstyrelsen Dalarnas län har betalat ut bidrag till rovdjursavvisande stängsel och pejlustrustning till fåbodbrukare i området. Bland annat har bidrag beviljats samt att Länsstyrelsen har varit behjälpliga vid uppsättning av stängsel till brukare som fick angrepp under sommaren.

Efter upprepade angrepp av björn på fårbesättningen vid Hållvallens fåbod under sommaren 2008 beviljade Länsstyrelsen skydds jakt på en björn 30 juli. En björn fälldes den 10 augusti. Även under sommaren 2009 beviljade Länsstyrelsen skydds jakt på en björn efter upprepade angrepp vid fåboden. Ingen björn fälldes. Länsstyrelsen har även gjort flera särskilda informationsinsatser i området. Förutom det ordinarie arbetet kring information har Länsstyrelsen vid tre tillfällen arrangerat möten i området för allmänheten om Länsstyrelsens arbete med rovdjur. Den 28 augusti 2008 samt den 17 juni 2009 i Fulufjällets Naturum och den 3 mars i Sörsjön. De två sistnämnda mötena deltog även en representant för forskningsprojektet Skandulv.

Länsstyrelsen Dalarnas län gör bedömningen i yttrande 2009-11-20 att Länsstyrelsen inte kan bifalla skydds jakt men om Naturvårdsverket skulle finna, att det mot bakgrund av att en ny rovdjurspolitik har beslutats av riksdagen och att det pågår förberedelser för en licensjakt på varg under kommande år, att det är rimligt att ta fasta på det som uttrycks i regeringens proposition En ny rovdjursförvaltning (prop 2008/09:210) att man i första hand ska bedriva skydds jakt, och därför är beredd att bifalla skydds jakt, så anser Länsstyrelsen att skyddsjakten bör inrikta sig mot två ungvargar.

Skäl

Juridiska förutsättningar för skydds jakt

Skydds jakt efter varg kan ske genom särskilt myndighetsbeslut med stöd av 23 a och 27 §§ jaktförordningen (1987:905). För att tillstånd till skydds jakt ska kunna beviljas krävs att vissa villkor är uppfyllda. Det ska inte finnas någon annan lämplig lösning och skyddsjakten får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde och att det ska ske för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Rovdjurspolitikens riktlinjer

Riksdagen skriver i sitt beslut 2009-10-21 (prop. 2008/09:210 En ny rovdjursförvaltning) att:

”Mot bakgrund av de åtgärder som regeringen avser att genomföra för att stärka vargstammens genetiska status behöver tillväxten av den svenska vargstammen inte vara av samma omfattning som hittills. Vargstammen bör hållas på en nivå som långsiktigt skapar en större acceptans för vargen i vår fauna. Naturvårdsverkets delegationsbeslut ska ta hänsyn till naturliga variationer, exempelvis att antalet föryngringar varierar från år till år, och därmed utgå från en populationsstorlek som inte överstiger 210 vargar i Sverige.” s 33

”Tillväxten av antalet vargar begränsas genom en förlängning av dagens etappmål. Tillväxten hålls på en lägre nivå än dagens, genom beslut om begränsad licensjakt kompletterad med skydds jakt av skadegörande individer.” s. 34.

Vidare skrivs att:

”Skydds jakt ska riktas till områden med skador och därmed vara skadeförebyggande, medan licensjakt innebär att djur fälls utan koppling till skada. Licensjakt efter varg bör i stället inriktas på områden där individer som har låg genetisk variation förekommer. Licensjakt efter varg i ett antal mellansvenska län skulle kunna minska möjligheten till skydds jakt i mellansvenska vargrevir där skador i form av exempelvis angrepp på hundar och andra tamdjur skett.” s 50.

Naturvårdsverkets bedömning

Naturvårdsverket gör en samlad bedömning i varje enskilt fall. Verket bedömer skadornas omfattning, om skadeförebyggande åtgärder vidtagits och vilka möjligheter till förebyggande av skada som finns samt möjlighet till annan lämplig lösning än skydds jakt. Verket beaktar också vargstammens utveckling i landet som helhet samt vargarnas genetiska ursprung.

Länsstyrelserna har ansvaret för inventeringen av varg. Viltskadecenter har på Naturvårdsverkets uppdrag koordineringsansvaret för varginventeringen. Vargstammen i Sverige har enligt Viltskadecenter ökat från 7 föryngringar år 2000/2001 till 22 föryngringar 2008/2009.

Naturvårdsverket vill betona vikten av att arbetet med förebyggande åtgärder fortsätter och att det är av stor vikt att en rad förebyggande åtgärder vidtas i det aktuella området, inte bara när det gäller hägnade tamdjur utan även för jakthundar.

I Fulufjällsreviret finns fem dokumenterade angrepp på tamdjur under 2009 där omkring 40 får och tre hundar har dödat. De upprepade angreppen på tamdjur gör att Naturvårdsverket i detta fall bedömer skadan som allvarlig. Den dokumenterade benägenheten för vargar inom ett revir att angripa tamdjur gör sammantaget att problemen med dessa vargar bedöms vid denna tidpunkt vara värre än vad som kan väntas vid en vargetablering i Mellansverige. Det går inte att peka ut en varg som varit inblandad i angreppen.

Med hänsyn tagen till den ovan beskrivna skadebilden bedömer Naturvårdsverket att tillstånd till skydds jakt är motiverat i detta fall. Jakt är den sista förebyggande åtgärden för att förhindra ytterligare allvarliga skador, eftersom det har visat sig att vargarna attackerar tamdjur i en större utsträckning än vad som kan väntas vid en vargetablering. Vargarna utgör en olägenhet då de ofta passerar byn och det gör de beroende på revirets läge. Vargar med ovan beskrivet beteende upplevs problematiska och minskar därmed toleransen för vargetableringar i området.

Naturvårdsverket bedömer att skydds jakt på en varg inte kommer att försvåra utvecklingen mot en gynnsam bevarandestatus för vargstammen. Skydds jakten bör inriktas mot en av de skadegörande individerna då syftet är att begränsa

skadorna på tamdjur i området. Det kan dock vara olämpligt att fälla bägge föräldradjuren i detta läge. Därav beslutet att enbart bevilja skyddsjakt på en individ. Naturvårdsverket är öppet för en ny prövning av ärendet om skadorna fortsätter trots att en varg fällts under skyddsjakt.

Med hänsyn till riktlinjerna i den nya rovdjurspolitiken samt den benägenheten för vargar inom ett revir att angripa tamdjur bedömer Naturvårdsverket att det inte finns någon annan lämplig lösning än att tillåta jakt på en varg i det aktuella området. Ansökningarna bör därför bifallas i den omfattning som anges ovan.

Beslut om detta ärende har fattats av enhetschefen Susanna Löfgren.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Malin Hollberg Malm och Lars Plahn, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Susanna Löfgren

Lars Plahn

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga 1.

Kopia via e-post till:
Länsstyrelsen Dalarnas län
Polismyndigheten i Dalarnas län
Viltskadecenter
Miljödepartementet
Jordbruksdepartementet
Naturhistoriska Riksmuseet
Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Direktoratet för Naturförvaltning
Rådet för rovdjursfrågor
Skogs- och Jordbruksministeriet, Finland
Skandinaviska vargprojektet (Skandulv)

Bilaga 1

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos länsrätten. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till länsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

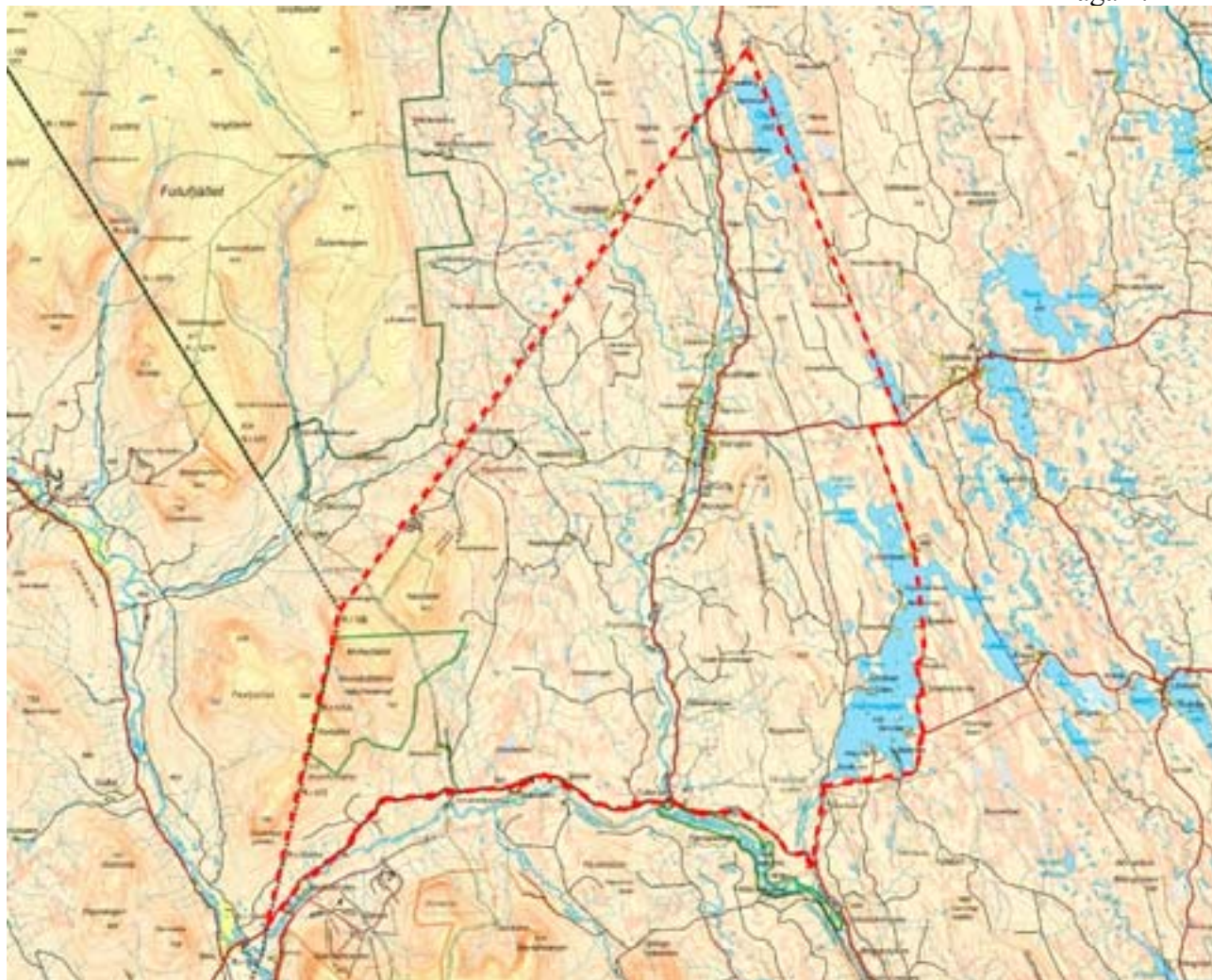
Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer

Bilaga 2.

Jaktområdet består av norra delen av Malung-Sälens kommun där kommungränsen begränsar jaktområdet i öst, norr och delvis västerut. I söder begränsas området av väg 297 från riksgården fram till korsningen av väg upp mot Horrmund. Gränsen fortsätter längs denna väg förbi Horrmund och öster om sjön Horrmunden fram till Svartnäs och vidare norrut förbi Lövnäset och upp till vägen som går mellan Sörsjön och Nornäs. Gränsen går längs denna väg österut fram tills kommungränsen som sedan fungerar som avgränsning av övriga området.